

ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА

Україна, 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 30-В, оф. 33,

тел. (044) 289-31-42

E-mail: vel@ecoleague.net

www.ecoleague.net

Резолюція круглого столу

«Екологічні проблеми Житомирської області та шляхи їх розв'язання»

26 лютого 2015 р

У Житомирській області склалася напружена ситуація зі станом довкілля. Основними екологічними проблемами регіону є, зокрема: забруднення атмосферного повітря та поверхневих вод промисловими викидами та скидами, незаконна вирубка лісів, наявність зруйнованих складів з непридатними пестицидами, хижацьке видобування корисних копалин, радіаційне забруднення територій, які потребують якнайшвидшого розв'язання.

В області зосереджено понад 2,5 тис. підприємств, що здійснюють викиди в атмосферне повітря. Забруднення середовища такими речовинами, як діоксид вуглецю, оксиди азоту, сірководень, формальдегід та ін. призводить до посилення парникового ефекту, випадання кислотних дощів та загального отруєння довкілля.

Однією з основних екологічних проблем Житомирської області є забруднення навколишнього середовища промисловими та побутовими відходами. На території області є стихійні звалища непридатних пестицидів, на яких отрутохімікати зберігаються під відкритим небом, часто в пошкодженій тарі. Оскільки склади зазвичай не мають попереджувальних знаків та не охороняються, вони становлять загрозу для місцевого населення.

Іншою нагальною проблемою є відсутність організованої схеми поводження з побутовими відходами. Звалища в таких містах, як Житомир, Бердичів, Новоград-Волинський, Коростишів, Малин експлуатують з порушенням екологічних та санітарних вимог, зокрема не дотримуються технологічні вимоги щодо складування відходів, відсутня система моніторингу підземних вод, не витримано розміри санітарно-захисних зон. Всього в області налічують 845 сміттєзвалищ твердих побутових відходів, які займають площу близько 508,7 га.

Внаслідок хижацького видобутку бурштину, граніту та інших корисних копалин у багатьох районах Житомирської області відбувається незворотне пошкодження ґрунтового покриву та знищення ареалів існування місцевої біоти.

Серед областей України Житомирщина має найбільшу площу лісів, яка становить 10% загальнодержавного лісового фонду. В той же час регіон потерпає від тотальних рубок, що створює серйозну загрозу для біорізноманіття. Ділянки лісу вирубують під забудову, деревину використовують також промислові підприємства, зокрема для виробництва МДФ.

Основною причиною забруднення поверхневих вод області є скидання неочищених та недостатньо очищених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти. У 2013 році в поверхневі водойми Житомирської області було відведено близько 162,6 млн м³ зворотних вод, з яких 3,272 млн м³ – забруднені.

Території, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, потребують регулярних моніторингових досліджень для визначення залишкової кількості радіації та планування відповідних заходів зі зменшення її впливу на населення. Надзвичайно важливим є збереження статусу радіоактивно забруднених територій для тих регіонів, де спостерігаються підвищені рівні радіації, для того, щоб запобігти господарському використанню цих територій та забезпечити соціальний захист місцевого населення.

Учасники засідання круглого столу «Екологічні проблеми Житомирської області та шляхи їх розв'язання» зазначили, що для поліпшення стану навколишнього середовища області та запобігання його деградації необхідно здійснити комплексні заходи, зокрема:

Житомирській обласній державній адміністрації:

- закінчити розроблення та затвердити Стратегію розвитку Житомирської області на період до 2020 року з обов'язковим включенням окремого розділу «Екологічна безпека та збереження довкілля»;

- впровадити систему сортування та утилізації побутового сміття в Житомирській області;

- побудувати споруди для очищення каналізаційних стоків у містах та районах Житомирської області, щоб зменшити обсяги скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти;

- здійснити реконструкцію та технічне переобладнання очисних споруд господарсько-побутових стічних вод у містах Овруч та Олевськ для зменшення обсягів скидів забруднюючих речовин;

- залучати громадськість і науковців до реалізації заходів і проектів зі збереження навколишнього середовища Житомирської області, зокрема створити науково-експертну раду при Обласній державній адміністрації з представників профільних наукових установ та громадських природоохоронних організацій;

- провести паспортизацію природних водних об'єктів.

- створити фонд для інвентаризації, перезатарювання та утилізації непридатних пестицидів за рахунок залучення коштів інвесторів-орендарів та грошей з місцевого бюджету, які надходять від втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва;

Департаменту екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації:

- провести моніторинг земель, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС та визначити рівень радіоактивного забруднення в цих регіонах;

- створити реєстр складів з непридатними пестицидами та забруднених отрутохімікатами ділянок у Житомирській області;

- провести радіологічне обстеження ґрунтового покриву населених пунктів Житомирської області щодо забруднення ізотопами цезію і стронцію, в яких згідно з даними загальнодозиметричної паспортизації (збірка 14, 2012 р.) паспортна доза перевищує 0,5 мЗв/рік;

- розробити регіональну програму моніторингу екологічного стану ґрунтового покриву в межах сільських та міських сельбищних територій на 2016–2018 рр.

- розробити заходи щодо запобігання замуленню річок та ерозійному руйнуванню водозборів.

Державній екологічній інспекції України:

- здійснити перевірку діяльності ПрАТ «Коростенський завод МДФ» стосовно дотримання лімітів викидів та скидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище;
- перевірити легальність вирубування лісу в Житомирській області;
- розробити заходи щодо запобігання нелегальному видобутку бурштину в області;
- проконтролювати умови експлуатації полігонів твердих побутових відходів у містах Житомир, Бердичів, Новоград-Волинський, Коростишів та Малин у Житомирській області.

Головному управлінню Державної санітарно-епідеміологічної служби у Житомирській області:

- здійснити відбір та аналіз проб води з основних підземних джерел питного водопостачання в Житомирській області та оприлюднити результати на сайті ГУ Держсанепідемслужби Житомирської області.

Департаменту житлово-комунального господарства Житомирської обласної державної адміністрації:

- провести інформаційно-просвітницьку кампанію з популяризації системи роздільного збирання побутових відходів;
- закрити та рекультивувати перевантажені полігони твердих побутових відходів у Житомирській області.

Державній службі України з надзвичайних ситуацій:

- розробити та впровадити систему заходів щодо запобігання пожежам у лісовій зоні.

Звернутись до Верховної Ради України з пропозиціями щодо законодавчого врегулювання таких питань:

- звільнення від сплати екологічного податку підприємців, які впроваджують енерго- та ресурсоощадні технології у виробничий процес, здійснюють роздільне збирання та перероблення побутових відходів;
- реформування економічної системи природокористування й природовідтворення шляхом збалансованого поєднання примусово-обмежувальних та стимулюючо-компенсаційних еколого-економічних механізмів;
- внесення змін до Закону України «Про відходи», зокрема передбачення фінансової відповідальності власників відходів за відсутність договорів на їх вилучення (первинну переробку, сортування, вивезення).
- зменшення вартості розмитнення техніки для сортування та переробки твердих побутових відходів.